บทความวิจัย

การใช้รูปแบบซิปป์ในการประเมินโครงการวิทยาลัยนิรชรา

An evaluation of Nirachara-college project using CIPP model

ภัทรมนัส พงศ์รังสรรค์ (Phattharamanat Pongrangsarn)*
วงเดือน สุวรรณคีรี (Wongduan Suwannakeeree)**
ศิริกนก กลั่นขจร (Sirikanok Klankhajhon)***
ณิชกานต์ ทรงไทย (Nichakarn Songthai)**
รัตนชฎาวรรณ อยู่นาค (Ratanachadawan Yunak)**

Received: Dec 21, 2020
Revised: Dec 25, 2020
Accepted: Dec 29, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการวิทยาลัยนิรชราของเทศบาลตำบลป่าเซ่า อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยใช้รูปแบบซิปป์ใน 4 ด้านคือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรผู้ปฏิบัติงานโครงการวิทยาลัยนิรชราจำนวน 36 ราย ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการที่เป็นนักเรียนปัจจุบันจำนวน 45 ราย และผู้สูงอายุที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการจำนวน 29 ราย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 3 ชุด สำหรับผู้ปฏิบัติงาน นักเรียนปัจจุบัน และผู้สำเร็จการศึกษา ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และทดสอบความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค .97, .92 และ .80 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท ได้แก่ ความสอดคล้องกับนโยบายและสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = .61) ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความเพียงพอของทรัพยากรและแผน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83, S.D. = .54) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติและการปรับแผน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = .49) และ ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ใน

ร่วมเฉลิมฉลอง 30 ปี มหาวิทยาลัยนเรศวร
• Internationalization
• Innovative Products
• Integrative Team & Networking

ระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = .65) การใช้รูปแบบซิปป์ในการประเมินโครงการวิทยาลัยนิรชราทำให้ได้ข้อมูลสารเทศเพื่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในการปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตำบลป่าเซ่า อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเผยแพร่และขยายการจัดตั้งโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบซิปป์ โรงเรียนผู้สูงอายุ

*Corresponding author: Phattharamanat Pongrangsarn: phattharamanatp@nu.ac.th
*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
***อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Abatract

The purpose of this cross-sectional descriptive survey was to evaluate the Nirachara college project of Pa Sao Municipality, Mueang District, Uttaradit Province by using the CIPP model in 4 aspects which are context, input, process and product. Data were collected from 36 workers of Nirachara college project, 45 elderly students who are current students, and 29 elders who graduated from the project by using 3 sets of questionnaire developed by the researchers; for workers, current students and graduates. Content validity was checked by 3 experts and tested for reliability with Cronbach's alpha coefficient were .97, .92 and .80 respectively. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation

The results indicated that the overall of context evaluation is consistency with the policies and problems of elderly at a high level ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = .61), input evaluation including resource adequacy and plan is at a high level ($\overline{X}$ = 3.83, S.D. = .54), process evaluation include implementing the plan and adjusting the plan is at high level ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = .49), and product evaluation as the characteristics of graduates according to the objectives of the curriculum is at a high level ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = .65). Using the CIPP model to evaluate the Nirachara-college project provides useful information for executives to make improvements in the project operations for developing the quality of life of the elderly in Pa Sao Municipality, Pa Sao District, Uttaradit Province. It is also the information to disseminate and expand the establishment of the elderly school project to other local administrative organizations.

Keywords: CIPP model, elderly school

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2548 กล่าวคือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่า ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลงและความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้น นอกจากนี้สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่มีคนหลายรุ่นอยู่ในครัวเรือนเดียวกันกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่ตามลำพังขาดผู้ดูแลและอาจเกิดความรู้สึกว่าชีวิตไร้ความหมาย การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญและต้องการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ในการสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Elderly Affairs Division, 2016) โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นกลวิธีหนึ่งในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เกิดจากแนวคิดที่ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญ และพลังของผู้สูงอายุ โดยการสร้างพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย การเกิดขึ้นของโรงเรียนผู้สูงอายุยังสอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564)

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2552) (National Seniors Committee, Ministry of Social Development and Human Security, 2010) และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (Office of Elderly Protection Promotion Ministry of Social Development and Human Security, 2010) ข้อเสนอเชิงนโยบายในเวทีการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี 2553 และ 2556 และแผนระดับชาติหลายฉบับที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ (Elderly Affairs Division, 2016)

จากการขับเคลื่อนนโยบายการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่มีการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อตอบสนองนโยบายการดูแลผู้สูงอายุตามนโยบายของประเทศ ตำบลป่าเซ่า อำเภอเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ประมาณ 8 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 45 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 28,125 ไร่ มีประชากร 7,507 คน อาชีพหลักคือเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ และทำสวนผลไม้ วัฒนธรรมความเป็นอยู่เป็นแบบผสมผสาน 2 วัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมล้านนา และวัฒนธรรมไทยเดิม ประชากรสูงอายุ มีจำนวน 1,511 คน คิดเป็นร้อยละ 20.11 เทศบาลตำบลป่าเซ่ามีนโยบายให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุโดยร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ กลุ่มองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่จัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุ หมู่ที่ 3 ชื่อว่ากลุ่มนิรชรา รวมตัวกันทำกิจกรรม เช่น ออกกำลังกาย ฝึกทักษะอาชีพเสริม ตรวจคัดกรอง ติดตามเยี่ยมดูแลที่บ้านกรณีเจ็บป่วย ต่อมาเทศบาลตำบลป่าเซ่าต้องการขยายพื้นที่ ขยายกลุ่มสมาชิก โดยเปิดรับผู้สูงอายุที่สนใจครอบคลุมทั้ง 8 หมู่บ้าน เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนแบบโรงเรียน เรียกว่า"วิทยาลัยนิรชรา" พร้อมทั้งออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม โดยมีแกนนำผู้สูงอายุ ผู้นำท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ และนำใช้ประกอบการเรียนการสอนมาจนถึงปัจจุบัน 3 รุ่น มีผู้สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 จำนวน 45 คน รุ่นที่ 2 จำนวน 35 คน และ ปัจจุบันกำลังเปิดการเรียนการสอนรุ่นที่ 3 ได้มีการขยายที่ทำการเป็น 2 แห่ง มีนักเรียนปัจจุบัน 50 และ 60 คน ตามลำดับ

เมื่อมีการดำเนินงานของวิทยาลัยนิรชรามาได้ระยะหนึ่ง ประกอบกับเทศบาลตำบลป่าเซ่ามีแผนจะขยายการดำเนินโครงการให้มีความครอบคลุมกลุ่มประชากรมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการประเมินโครงการ การประเมินโครงการเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยนำผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อตัดสินใจ จัดทำ ระงับ ปรับปรุง ขยายผลหรือยกเลิกโครงการ รูปแบบการประเมินโครงการ สร้างจากแนวคิดทฤษฎีประสบการณ์ หรือจินตนาการเพื่อถ่ายทอดให้เข้าใจง่าย และนำสู่การปฏิบัติได้ Stufflebeam (2000) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินที่ช่วยในการตัดสินใจโดยใช้แนวคิดทฤษฎีระบบ ใช้การวิเคราะห์สิ่งที่จะประเมินอย่างครอบคลุม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกต่างๆ ของผู้บริหาร ที่เรียกว่า รูปแบบการประเมินซิปป์ CIPP (Context Input Process Product Evaluation Model) รูปแบบการประเมิน CIPP แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินบริบท (context evaluation) 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (input evaluation) 3) การประเมินกระบวนการ (process evaluation) และ 4) การประเมินผลผลิต (product evaluation) (Stufflebeam, Madam, & Kellaghan, 2000)

การประเมินแบบซิปป์ เป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลายในการประเมินโครงการต่างๆ เนื่องจากเป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการโดยมีการพิจารณาถึงบริบทต่างๆ การประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ จนสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินที่ง่ายต่อการเข้าใจและการนำไปปฏิบัติ ทั้งยังเป็นการประเมินที่ให้สารสนเทศที่ครอบคลุม ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการ

วิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนการใช้รูปแบบซิปในการประเมินโครงการ วิทยาลัยนิรชราจึงจะทำให้ได้ข้อมูลสารเทศเพื่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในการปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตำบลป่าเซ่า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการวิทยาลัยนิรชราโดยใช้รูปแบบซิปป์ ใน 4 ด้าน คือบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบซิปป์ในการประเมินโครงการวิทยาลัยนิรชรา การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง (cross-sectional survey)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับวิทยาลัยนิรชรา จำนวน 36 คน นักเรียนปัจจุบันของวิทยาลัยนิรชรา 45 คน ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชรา จำนวน 29 คน ศึกษาในประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามการใช้รูปแบบซิปป์ในการประเมินโครงการวิทยาลัยนิรชรา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชรา ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนปัจจุบัน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 32 ข้อ และ ชุดที่ 3 สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 11 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด และส่วนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (Likert's scale) เกณฑ์ในการให้คะแนนมีดังนี้ตั้งแต่ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดถึง 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย นำค่าคะแนนที่เป็นไปได้คือ 1 ถึง 5 พิสัยมีค่า 4 คะแนน นำค่าพิสัยมาแบ่งเป็นช่วงคะแนน 5 ช่วง โดยแต่ละช่วงมีค่าความกว้างเท่ากันได้ช่วงละ 0.8 คะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21-5.00	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	มีความคิดเห็นในระดับมาก
2.61-3.40	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.81-2.60	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00-1.80	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.78-1 และตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach correlation coefficient) ได้ค่า .97 .92 และ.80 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ภายหลังจากที่โครงการวิจัยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้วิจัยติดต่อประสานงานเทศบาลตำบลป่าเซ่าเพื่อนัดกลุ่มเป้าหมาย

2) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย อธิบายสิทธิในการปฏิเสธการให้ข้อมูลวิจัยโดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานหรือการได้รับบริการใดๆของเทศบาล

3) ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลเป็นความลับ โดยไม่ระบุตัวผู้ตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมโดยไม่สามารถระบุตัวผู้ตอบ และการทำลายข้อมูลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ จากนั้นขอความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากกลุ่มเป้าหมายที่ยินดีเข้าร่วมโครงการ

4) ทีมนักวิจัยแจกแบบสอบถามแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ทีมนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัยในพื้นที่ช่วยอ่านข้อความ กรณีเป็นผู้สูงอายุไม่สามารถอ่านหนังสือได้

5) ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ธันวาคม 2562ถึง มีนาคม 2563

การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ

การวิจัยนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เลขที่ 0986/62

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

2) ข้อมูลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชรามากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.3) อายุเฉลี่ย 46.6 ปี มากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า (ร้อยละ 63.8)กลุ่มนักเรียนปัจจุบันของวิทยาลัยนิรชราส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 88.9) อายุเฉลี่ย 66.82 ปี (S.D. = 7.94) ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 77.78) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 71.1) เกือบครึ่งมีคู่สมรส (ร้อยละ 46.7) และมากกว่าครึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ55.6) และกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชราส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.7) อายุเฉลี่ย 70.03 ปี (S.D. = 7.61) ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 93.10) มีสถานภาพสมรสคู่ กับหย่าร้างหรือหม้ายคิดเป็นร้อยละ 41.4 เท่ากัน และมากกว่าครึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 69.0)

2) การประเมินบริบทพบว่า ผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชราประเมินบริบทของโครงการในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = .61) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตน้อยที่สุด แต่ยังอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โครงการวิทยาลัยนิรชรามีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ ($\overline{X}$ = 3.92, S.D. = .9)

3) การประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติงานประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83, S.D. = .54) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงสุดคือ ผู้บริหารมีการสนับสนุนด้านความร่วมมือ เวลา คำแนะนำ และงบประมาณ และหัวข้อการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .82, และ .71 ตามลำดับ) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตน้อยที่สุด แต่ยังอยู่ในระดับมากได้แก่ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความเพียงพอต่อกิจกรรม ของโครงการ ($\overline{X}$= 3.39, S.D. = .83) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยผู้ปฏิบัติงาน (n = 36)

รายการประเมิน	mean	SD	ระดับ
1) ผู้บริหารมีการสนับสนุนด้านความร่วมมือ เวลา คำแนะนำ และงบประมาณ	4.06	.82	มาก
2) จำนวนผู้ปฏิบัติงานเพียงพอ	3.44	.87	มาก
3) ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้เกี่ยวกับงาน	3.86	.79	มาก
4) คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้สอนมีความเหมาะสม	3.97	.77	มาก
5) งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความเพียงพอต่อกิจกรรมของโครงการ	3.39	.83	มาก
6) มีอุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงานเพียงพอ เหมาะสม	3.46	.91	มาก
7) จำนวนวันเรียนตามหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.92	.84	มาก
8) ตารางเรียนในแต่ละวันมีความเหมาะสม	3.86	.72	มาก
9) ช่วงเวลาเปิดเรียนมีความเหมาะสม	3.80	.83	มาก
10) สถานที่ดำเนินการมีความสะดวกต่อผู้สูงอายุในด้านการเดินทาง	3.86	.79	มาก
11) ห้องเรียนเหมาะสมกับกิจกรรม	3.86	.79	มาก
12) ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	3.81	.85	มาก
13) สภาพทางกายภาพของห้องเรียนมีความเหมาะสม (อุณหภูมิ แสงสว่าง การระบายอากาศ)	4.03	.82	มาก
14) แผนกิจกรรมของโครงการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	4.06	.63	มาก
15) แผนกิจกรรมของโครงการนำไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้	4.00	.67	มาก
16) แผนงานและกิจกรรมของโครงการวิทยาลัยนิรชราได้รับการบรรจุในแผนปฏิบัติงานของเทศบาล	4.03	.73	มาก
17) หัวข้อการสอนเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน	4.03	.65	มาก
18) หัวข้อการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.06	.71	มาก
รวม	3.83	.54	มาก

4) การประเมินกระบวนการโดยนักเรียนปัจจุบันพบว่า ด้านหลักสูตร ด้านวิทยากร/ ผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, 4.73, 4.52, และ 4.65; S.D. = .42, .37, .54, และ .43 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ เนื้อหาในหลักสูตรเป็นประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.76, S.D. = .52) ผู้สอนมีบุคลิกภาพเหมาะสม และผู้สอนมีความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.82, S.D. = .38 เท่ากัน) คุณสมบัติของผู้เรียนเหมาะสม และผู้เรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = .68 เท่ากัน) เอกสาร/แผ่นพับที่แจกให้ผู้เรียนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.82, S.D. = .49) และแสงสว่างในห้องเรียนเพียงพอ ($\overline{X}$ = 4.96, S.D. = .20) ตามลำดับ

กลุ่มผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชราประเมินกระบวนการของโครงการในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = .49) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงสุดคือ การจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = .63) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประเมินด้านกระบวนการโดยผู้ปฏิบัติงาน (n = 36)

รายการประเมิน	mean	SD	ระดับ
1) ผู้ปฏิบัติงานดำเนินกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่วางไว้	4.03	.65	มาก
2) ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม	4.08	.69	มาก
3) การจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานเหมาะสม	4.14	.63	มาก
4) ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ	3.83	.65	มาก
5) ผู้ปฏิบัติงานมีการทำงานเป็นทีม	4.08	.64	มาก
6) ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบและทุ่มเท	4.11	.66	มาก
7) มีข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ	3.83	.69	มาก
8) มีการประชุมผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.78	.72	มาก
9) ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็น	4.03	.73	มาก
10) มีการทบทวนแก้ไขปัญหา	3.94	.67	มาก
11) รูปแบบกิจกรรมของโครงการโดยรวมมีความเหมาะสม	4.11	.66	มาก
12) มีการปรับแผนตามสถานการณ์อย่างเหมาะสม	4.08	.69	มาก
13) การใช้งบประมาณก่อให้เกิดความคุ้มค่า	4.03	.73	มาก
รวม	4.00	.49	มาก

5. การประเมินผลผลิต พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.31, S.D.=.55) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าเกือบทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อที่อยู่ในระดับมากเพียง 3 ข้อ คือ ท่านศึกษาค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย นิรชรา ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากวิทยาลัยนิรชราไปทำกิจกรรมสร้างรายได้ และความรู้ที่ได้รับจากวิทยาลัย นิรชราสามารถนำไปใช้ในการสร้างรายได้ ($\overline{X}$ = 4.14, 3.90 และ 3.93 S.D. = .78, 1.11 และ 1.16 ตามลำดับ) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา (n = 29)

รายการประเมิน	mean	SD	ระดับ
1) ท่านมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน	4.55	.50	มากที่สุด
2) ท่านศึกษาค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยนิรชรา	4.14	.78	มาก
3) ท่านแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ กับบุคคลอื่น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.28	.70	มากที่สุด
4) ท่านมีสุขภาพทางกายที่ดี สามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม	4.45	.63	มากที่สุด
5) ท่านนอนหลับตามปกติและตื่นขึ้นด้วยความรู้สึกสดชื่น	4.52	.57	มากที่สุด
6) ท่านสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของชุมชน และสังคม	4.34	.76	มากที่สุด
7) ท่านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชนและสังคม	4.34	.61	มากที่สุด
8) ท่านมีกิจกรรมที่ผ่อนคลายความเครียดในชีวิตประจำวัน	4.28	.64	มากที่สุด
9) ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม	4.34	.67	มากที่สุด
10) ท่านอาสาทำงานให้กับชุมชนด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาด้วยความสมัครใจ	4.66	.55	มากที่สุด
11) ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากวิทยาลัยนิรชราไปทำกิจกรรมสร้างรายได้	3.90	1.11	มาก
12) ความรู้ที่ได้รับจากวิทยาลัยนิรชราสามารถนำไปใช้ในการสร้างรายได้	3.93	1.16	มาก
รวม	4.31	.55	มากที่สุด

ผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชราประเมินผลผลิตของโครงการในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = .65) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงสุดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชรามีสุขภาพกายและใจที่ดี และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน ($\overline{X}$ = 4.11 เท่ากัน, S.D. = .85 และ .78 ตามลำดับ) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการประเมินด้านผลผลิตโดยผู้ปฏิบัติงาน (n = 36)

รายการประเมิน	mean	SD	ระดับ
1) ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชรานำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ให้ชุมชนและสังคม	3.97	.73	มาก
2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชรานำความรู้ไปใช้สร้างรายได้	3.81	.66	มาก
3) ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชรามีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.92	.80	มาก
4) ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชรามีสุขภาพกายและใจที่ดี	4.11	.85	มาก
5) ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชราสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน	4.11	.78	มาก
รวม	3.98	.65	มาก

อภิปรายผล

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนปัจจุบันของวิทยาลัยนิรชราส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 88.9) อายุเฉลี่ย 66.82 ปี (S.D. = 7.94) ซึ่งจัดอยู่ในวัยผู้สูงอายุตอนต้นที่ยังสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ และมากกว่าครึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ55.6) จึงทำให้สามารถมาร่วมกิจกรรมได้โดยไม่กระทบกับงานประจำ สำหรับกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนิรชรามีลักษณะทางประชากรเช่นเดียวกับกลุ่มนักเรียนปัจจุบัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.7) อายุเฉลี่ย 70.03 ปี (S.D. = 7.61) และมากกว่าครึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 69.0) ผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้สูงอายุเพศหญิงออกมาร่วมกิจกรรมทางสังคมมากกว่าเพศชาย และผู้สูงอายุยังคงมีพละกำลังในการทำกิจกรรมนอกบ้านได้จนถึงอายุเฉลี่ยที่ 70 ปี

2. การประเมินบริบทโดยผู้ปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชราประเมินบริบทของโครงการในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = .61) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 ใน 5 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและเทศบาลตำบลป่าเซ่า ($\overline{X}$ = 4.36, 4.28 และ 4.32; S.D. = .76, .74 และ .72 ตามลำดับ) อธิบายได้ว่า โครงการมีความเหมาะสมในแง่บริบท กล่าวคือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้โดยง่าย อีกทั้งยังสอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินงานของหลายหน่วยงาน ส่งผลให้สามารถประสานขอความร่วมมือในการทำงานจากหลาย

หน่วยงานในการเป็นวิทยากรให้ความรู้และในการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆของโครงการ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการ

3. การประเมินปัจจัยนำเข้าโดยผู้ปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่าผู้ปฏิบัติงานในโครงการวิทยาลัยนิรชรา ประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83, S.D. = .54) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีการสนับสนุนด้านความร่วมมือ เวลา คำแนะนำ และงบประมาณ ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .82) แผนกิจกรรมของโครงการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .63) และหัวข้อการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .71) ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดตั้งโครงการวิทยาลัยนิรชรา เป็นนโยบายเร่งด่วนของนายกเทศมนตรีตำบลป่าเซ่าที่จะตอบสนองนโยบายของรัฐ เพื่อต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าเซ่าให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีการสร้างทีมงาน สร้างความตระหนักและความเข้าใจของทีมงาน ประสานงานความร่วมมือจากแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ประกอบกับได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพในระยะเริ่มต้น และงบประมาณสนับสนุนโดยตรงจากเทศบาลตำบลป่าเซ่า

นอกจากนี้ปัจจัยความสำเร็จยังมาจากการเรียนรู้ความสำเร็จจากหน่วยงานอื่น การบูรณาการการดำเนินงานในทุกฝ่ายงานโดยไม่ให้กระทบกับงานประจำ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ทีมทำงานที่ชัดเจน การขอการสนับสนุนทางวิชาการจากสถาบันการศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการในภาพรวมในระดับมาก และประเมินว่า ผู้บริหารมีการสนับสนุนด้านความร่วมมือ เวลา คำแนะนำ และงบประมาณ แผนกิจกรรมของโครงการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและหัวข้อการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ Nattawan Yamlamai and SuneeHongwiset (2018) ที่พบว่า ปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และประเมินว่าทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมและดูแลผู้สูงอายุเพียงพอ (Yamlamai & Hongwiset, 2018) และการศึกษาของ SrisudaWongvisetkul and Netratchanee Tangphakphum (2013) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 88.57 เห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่าปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสม และร้อยละ 94.26 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เรื่อง ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ (Wongvisetkul & Tangphakphum, 2013)

อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานประเมินและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความเพียงพอต่อกิจกรรมของโครงการ ($\overline{X}$ = 3.39, S.D. = .83) ทั้งนี้อาจอภิปรายได้ว่า งบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินโครงการวิทยาลัยนิรชราของตำบลป่าเซ่า มาจากการขอรับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพเป็นครั้งคราว ทุกครั้งที่ต้องการเงินสนับสนุนการดำเนินงานต้องทำโครงการเข้าไปขอรับทุน ทำให้มีงบประมาณสนับสนุนไม่ต่อเนื่อง ส่วนเงินสนับสนุนจากเทศบาลตำบลป่าเซ่ามีจำนวนจำกัด ประกอบกับวิทยาลัยนิรชรา ยังไม่สามารถดำเนินการหารายได้ ได้ด้วยตนเอง จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินความเหมาะสมด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ Nattawan Yamlamai and SuneeHongwiset (2018) ที่พบว่าโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ยังขาดการบริหารจัดการในด้านงบประมาณเพื่อจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ โดยในแต่ละปีมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในการจัดสรรงบประมาณยังคงเท่าเดิมในทุก ๆ ปี (Yamlamai & Hongwiset, 2018) เช่นเดียวกับการศึกษา Wasin Tienkunkaew (2012) ที่พบว่าผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมเนื่องจาก ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง และขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ (Tienkunkaew, 2012) และการศึกษาของ Varomnueng Sangwan and

SawanyaThamapipol (2019) ที่พบว่าปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้สูงอายุคือ งบประมาณที่ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถจัดสรรให้ได้ เพราะมีข้อจำกัดในการอนุมัติเงิน (Sangwan & Thamapipol, 2019) ส่วนการศึกษาของ PuangnarinKampuk and SangsriSrirungruang (2015) ได้ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยพบว่าปัจจัยนำเข้าในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุมีความเพียงพอเหมาะสมต่อการดำเนินงาน และปัจจัยนำเข้าเรื่อง ความเพียงพอของงบประมาณ มีผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโครงการจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารตำบล และภาคีเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (Kampuk & Srirungruang, 2015)

4. การประเมินกระบวนการ โดยผู้ปฏิบัติงานและนักเรียนปัจจุบัน

ด้านกระบวนการของการดำเนินงานวิทยาลัยนิรชรา ผู้ปฏิบัติงานประเมินว่า กระบวนการของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = .49) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = .63) ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินงานวิทยาลัยนิรชราได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ได้แก่ 1) คณะผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าเซ่า มีหน้าที่จัดสรร สนับสนุนงบประมาณและสถานที่สาธารณูปโภคส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรดำเนินงานวิทยาลัย เช่น การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ สร้างภาคีเครือข่ายทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน การกำกับติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรค สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัย 2) คณะนักพัฒนาชุมชน มีหน้าที่รวบรวมแนวคิดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากการศึกษาดูงานแหล่งความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุ การจัดการด้านสุขภาพผู้สูงอายุ มาใช้ในการดำเนินงานวิทยาลัย สร้างหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัย บริหารจัดการหลักสูตรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ 3) ชมรมผู้สูงอายุตำบลป่าเซ่า มีหน้าที่ร่วมเสนอความเห็นความต้องการเรียนรู้ ร่วมสร้างกลุ่มผู้เรียน 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีหน้าที่วางแผนให้บริการด้านสุขภาพอย่างครอบคลุมแก่ผู้สูงอายุ 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการเพื่อการจัดตั้งวิทยาลัย เช่น ข้อมูลด้านปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุตำบลป่าเซ่าจากผลการวิจัยให้คำแนะนำในการจัดสร้างหลักสูตรและออกแบบการเรียนการสอน ของวิทยาลัยสนับสนุนด้านวิทยากรของหลักสูตร สนับสนุนด้านการจัดการระบบข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ซอฟแวร์และฮาร์ดแวร์ และ 6) วิทยาลัยสารพัดช่าง ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และโรงเรียนในสังกัดจังหวัดอุตรดิตถ์ มีหน้าที่สนับสนุนด้านวิทยากรให้ความรู้ของหลักสูตร (Yunaket al, 2019) สอดคล้องกับการศึกษาของ WasinTienkunkaew (2012) ที่พบว่าโครงการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดกระบี่ มีผลการประเมินด้านกระบวนการเรื่อง มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการทำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุร่วมกับชมรมผู้สูงอายุแต่ละครั้งชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวต้องการความร่วมมือจากหลายฝ่าย และมีการกำหนดวัน เวลาในการจัดกิจกรรมล่วงหน้าไว้อย่างชัดเจน จึงสามารถวางแผนร่วมกันในการแบ่งหน้าที่ได้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตามผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชรา ประเมินว่ากระบวนการของโครงการ เรื่อง มีการประชุมผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.78, S.D. = .72) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก หลักการบริหารงานและทำงานของวิทยาลัยนิรชรา ใช้วิธีการบูรณาการการดำเนินงานในทุกฝ่ายงานโดยไม่ให้กระทบกับงานประจำ ทำให้ผู้ร่วมงานอื่นที่ไม่ได้ปฏิบัติงานประจำในเทศบาลตำบลป่าเซ่าไม่ได้เข้าร่วมประชุมหรือรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาลัยนิรชราในบางเรื่อง ผลการศึกษานี้แตกต่างจากผลการศึกษาของ Varomnueng Sangwan and SawanyaThamapipol (2019) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน

ผู้สูงอายุ ตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม คือ การวางแผนงาน มีการกำหนดวัน การจัดประชุมร่วมกับทุกหน่วยงานเป็นประจำทุกเดือนอย่างชัดเจน (Sangwan &Thamapipol, 2019)

การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานของวิทยาลัยนิรชราจากผู้เรียนทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิทยากร/ผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสถานที่ พบว่าโดยภาพรวมกระบวนการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านสถานที่ (= 4.75, S.D. = .34) รองลงมา คือ ด้านวิทยากร/ผู้สอน (= 4.73, S.D. = .37) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจอภิปรายได้ว่ากระบวนการการดำเนินงานของวิทยาลัยนิรชรา มีการวางแผนอย่างเป็นระบบจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ขั้นเตรียมการ โดยการเตรียมข้อมูล ทรัพยากรสำหรับดำเนินการ และการสร้างความร่วมมือ ในขั้นตอนดำเนินการ มีการเตรียมการและพัฒนาแผนงานเกี่ยวกับการเปิดชั้นเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานของรัฐ (Elderly Affairs Division, 2016) มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการที่ชัดเจน ได้แก่ คณะกรรมการเทศบาลตำบลป่าเซ่า คณะกรรมการจัดตั้งและดำเนินงานวิทยาลัย คณะกรรมผู้บริหารวิทยาลัย และคณะทำงานวิทยาลัย และขั้นตอนการประเมินผลวิทยาลัยนิรชรากำหนดเป้าหมายการดำเนินการชัดเจน ทำให้การประเมินผลมีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งด้านพฤติกรรมและทัศนคติของผู้เรียน ทั้งด้านอาหาร อาชีพ การออม การออกกำลังกาย และการเป็นอาสาสร้างเมือง (5 อ.) (Yunaket al, 2019) จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้เรียนประเมินผลโดยภาพรวมว่า กระบวนการดำเนินงานของวิทยาลัยนิรชราทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ในส่วนของสถานที่ดำเนินงานของวิทยาลัยนิรชรา เป็นสถานที่ที่จัดไว้เป็นสัดส่วนเพื่อการเรียนรู้ของผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ลักษณะห้องเรียนแยกเป็นส่วนที่มีการเรียนแบบบรรยาย และภาคปฏิบัติออกจากกันอย่างชัดเจน ผู้เรียนให้ข้อมูลว่า แสงสว่างในห้องเรียนเพียงพอ เก้าอี้ในห้องเรียนเคลื่อนย้ายง่าย สะดวกต่อการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และการเดินทางไปสถานที่เรียนสะดวก จึงทำให้ผลการประเมินด้านสถานที่ดำเนินงานของวิทยาลัยนิรชรามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ SrisudaWongvisetkul and NetratchaneeTangphakphum (2013) ที่พบว่าผลการประเมินผลโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินโครงการ เรื่องสถานที่ในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าว 2 กลุ่มเป้าหมาย ใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับความสะดวกมากนัก (Wongvisetkul & Tangphakphum, 2013) ในขณะเดียวกันผู้เรียนยังให้ข้อมูลว่าผู้สอนมีความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีบุคลิกภาพเหมาะสม และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอน ทั้งนี้อาจเนื่องจากวิทยาลัยนิรชรา ได้จัดให้มีผู้สอนที่มีประสบการณ์ในชุมชน และจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ ข้าราชการเกษียณ ปราชญ์ชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยและโรงเรียนในสังกัดจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยมีการสอนทั้งภาคบรรยาย และปฏิบัติ โดยให้ลงมือทำจริง ครอบคลุมทั้งด้านอาหาร อาชีพ การออม การออกกำลังกาย และการเป็นอาสาสร้างเมือง จึงทำให้ผู้เรียนประเมินว่ากระบวนการดำเนินงานของวิทยาลัย นิรชราด้านวิทยากร/ผู้สอน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดรองลงมา สอดคล้องกับการศึกษาของ PuangnarinKampuk and SangsriSrirungruang (2015) ที่พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนผู้สูงอายุต้องการวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของการฝึกอบรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นวิทยากร (Kampuk & Srirungruang, 2015) และการศึกษาของ Srisuda Wongvisetkul and NetratchaneeTangphakphum (2013) ที่พบว่าผลการประเมินผลโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินโครงการ เรื่องวิธีการถ่ายทอดความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากวิทยากรที่รับเชิญในแต่ละกิจกรรม เป็นผู้สร้างสรรค์สื่อที่กระตุ้นการเรียนรู้ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลสุขภาพ จากสาขา

การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา ความรู้ที่ได้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และนำไปปฏิบัติได้ อาจารย์สอนวิธีการที่ง่าย ไม่ต้องใช้วัสดุอะไรมาก อาจารย์สอนทั้งวิธีการพูดคุยเรื่องสุขภาพ และให้ยกตัวอย่างจากเรื่องรอบตัว ทำให้เรื่องยากเป็นเรื่องที่พอทำได้จริง (Wongvisetkul&Tangphakphum, 2013)

สำหรับการประเมินกระบวนการ โดยผู้เรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านผู้เรียน (= 4.52, S.D. = .54) โดยให้ข้อมูลว่า จำนวนผู้เรียนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ มีความเหมาะสมน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก จำนวนผู้เรียนของวิทยาลัยนิรชรามีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 35 คน ในรุ่นที่ 1เป็น 66 คน ในรุ่นที่ 2 (Yunaket al, 2019) ซึ่งจำนวนผู้เรียนที่มากเกินไปอาจทำให้การควบคุมห้องเรียนของผู้สอนมีข้อจำกัด การถามตอบเพื่อแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนอาจทำได้ไม่ทั่วถึง และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติอาจไม่เพียงพอ ซึ่งการจัดจำนวนผู้เรียนของวิทยาลัยนิรชราตำบลป่าเซ่า มีจำนวนที่มากเกินแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุที่กำหนดโดย Elderly Affairs Division(2016) ที่ระบุว่าจำนวนผู้เรียนไม่ควรเกินห้องละ 25 คน ซึ่งผู้บริหารวิทยาลัยนิรชราตำบลป่าเซ่ากำลังดำเนินการขยายโอกาสการเข้าเรียนของผู้สูงอายุไปที่วิทยาลัยนิรชราแห่งที่ 2 ซึ่งน่าจะทำให้จำนวนผู้เรียนมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ส่วนเรื่องผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อย อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยนิรชราตำบลป่าเซ่าได้วางแผนการจัดบทเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุที่กำหนดโดย Elderly Affairs Division (2016) ได้แก่ เนื้อหา 6 หมวดหลัก คือ 1) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม2) ดนตรีและจังหวะ 3) สุขภาพดีทั้งกายใจ สูงวัยห่างไกลโรค 4) เข้าถึงไอทีในยุค 4.0 อย่างไร้พรมแดน 5) เศรษฐกิจในยุคไทยแลนด์ 4.0 และ 6) กฎหมายที่ผู้สูงอายุควรรู้และกำลังอยู่ในช่วงของการปรับปรุงหลักสูตรให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพได้จริง โดยปรับชั่วโมงเรียนจาก 12 เป็น 21-22 และ 40 สัปดาห์ต่อปี ตามลำดับ (Yunaket al, 2019) ประกอบกับผู้เรียนส่วนใหญ่มักให้ความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินอยู่ มีความเหมาะสมอยู่แล้ว จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้เท่าที่ควร ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ PuangnarinKampuk and SangsriSrirungruang (2015) ที่พบว่า การประเมินด้านกระบวนการ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมมากที่สุด การเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นไปตามความประสงค์ของผู้เรียน และตรงตามเป้าหมายของโรงเรียน เช่น การทำขนม การรำไม้พลอง รำวงย้อนยุค โยคะ และจักสานเป็นต้น(Kampuk&Srirungruang, 2015)

5. การประเมินผลผลิตโดยผู้ปฏิบัติงานและผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านผลผลิต พบว่าผู้ปฏิบัติงานวิทยาลัยนิรชราประเมินผลผลิตของโครงการในภาพรวมในระดับมาก เนื่องจากผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าเซ่า อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์รับรู้ว่าการเข้าร่วมโครงการผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและใจที่ดี นอนหลับตามปกติและตื่นด้วยความสดชื่น สามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารและยาตามแผนการรักษา และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีช่วยให้ผู้สูงอายุมีความรู้ด้านสุขภาพกายและจิตใจ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (Yamlamai & Hongwiset, 2018) ยิ่งไปกว่านั้นผู้สูงอายุได้ประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการว่ามีการศึกษาค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยนิรชรา มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ กับบุคคลอื่น และนำความรู้ที่ได้รับจากวิทยาลัยนิรชราไปใช้ในชีวิตประจำวันและทำกิจกรรมสร้างรายได้ เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุที่สำเร็จการศึกษาเกือบครึ่งมีสถานภาพหย่าร้างหรือหม้ายและมากกว่าร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้

ประกอบอาชีพ ความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างรายได้หรือประกอบเป็นอาชีพเสริม ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน เช่น การทำขนม การทำน้ำยาล้างจาน สอดคล้องการศึกษาของPuangnarinKampuk and SangsriSrirungruang (2015) ที่พบว่าความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลหัวง้ม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถศึกษาค้นคว้าความรู้ และสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถสร้างรายได้ (Kampuk & Srirungruang, 2015) จะเห็นได้ว่าผลการศึกษาการประเมินด้านผลผลิตโดยผู้ปฏิบัติงานและผู้สำเร็จการศึกษาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโครงการวิทยาลัยนิรชราตามนโยบายแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้สูงอายุมีทักษะความรู้ในด้านต่างๆสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นผู้สืบทอดองค์ความรู้และถ่ายทอดสู่ลูกหลาน ตามแนวคิดของศาสนาและสร้างจิตอาสาสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างถูกวิธีและถ่ายทอดความรู้การดูแลสุขภาพแก่ผู้อื่นได้ และมีเจตคติรักและหวงแหนวิถีชีวิตวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น(Elderly Affairs Division, 2016)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้รูปแบบซิปในการประเมินโครงการวิทยาลัยนิรชราทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์และสารเทศเพื่อการวางแผน และการตัดสินใจสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารในการปรับปรุงการดำเนินงานของวิทยาลัยนิรชราตลอดจนปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิรชราให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตำบลป่าเซ่าอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

2. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเผยแพร่และขยายการจัดตั้งโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เช่น วัตถุประสงค์ของโครงการที่นำไปสู่ผลลัพธ์คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องการสร้างรายได้ การมีสุขภาพกายใจที่ดี และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประเมินโครงการโดยการใช้รูปแบบการประเมินอื่นๆ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และเพิ่มการส่วนร่วมในการประเมินโครงการจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้ได้ข้อมูลการประเมินที่ครอบคลุมทุกมิติมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ปีงบประมาณ 2561 ขอขอบคุณผู้บริหาร และบุคลากรเทศบาลตำบลป่าเซ่าและผู้สูงอายุที่ร่วมในโครงการวิจัยในการอำนวยความสะดวกการดำเนินงานเป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

Elderly Affairs Division. (2016). *Senior school handbook.* Retrieved 20 August 2019 from http://www.dop.go.th/download/knowledge/knowledge_th_20161706121558_1.pdf. [In Thai].

Kampuk, P., & Srirungruang, S. (2015). *Opinion of persons involved in the establishment of a school for the elderly, Hua Ngom Sub-District, Phan District, Chiang Rai Province.* The report is based on conferences, seminars, presentations of national and international research Graduate Network Northern Rajabhat University, 15th. Retrieved 27 July 2020 from http://gs.nsru.ac.th/files/2/12.pdf. [In Thai].

National Seniors Committee, Ministry of Social Development and Human Security. (2010). *The 2nd National plan for the elderly 2002 - 2021, 1st revision 2009.* Bangkok: Theppenwanis Printing Press. [In Thai].

Office of Elderly Protection Promotion Ministry of Social Development and Human Security. (2010). *The elderly act 200*3 (7th ed.). Bangkok: Theppenwanis Printing Press. [In Thai].

Sangwan, V., & Thamapipol, S. (2019). Operational guidelines affecting the success of the School for the elderly at Bang Rakam Subdistrict, Bang Len District, Nakhon Pathom Province. *Continuation report of the 7th National and 1st International Academic Conference 2019*. Phetchaburi: Faculty of Management Science. Silpakorn University. [In Thai].

Stufflebeam D.L., Madam, C.F., & Kellaghan, T. (eds). (2000). *Evaluation model.* Boston: Kluwer Academic Publisher.

Tienkunkaew, W. (2012). Evaluation of oral health promotion project for older persons in the geriatric club. Krabi Province, 2011. *Dental Health Substance Medicine, 17*(2), 82-96. [In Thai].

Wongvisetkul, S.,&Tangphakphum, N. (2013). Project evaluation development of learning centers for health promotion of early childhood and elderly in the community. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima, 19* (2), 31-45. [In Thai].

Yamlamai, N., & Hongwiset, S. (2018). Evaluation of the elderly health promotion project Takhian Tia Subdistrict Municipality Banglamung District Chonburi Province. *Journal of Nakhon Phanom University. 8*(3), 17-25. [In Thai].

Yunak, R., Klankhajhon, S., Pongrangsan, P., Songthai, N., &Suwannakeeree, W. (2019). *Quality of life for the elderly "Pa Sao Sub-district, Muang District, Uttaradit Province And interviews with relevant people to take lessons off Lesson transcript documents.* Phitsanulok: Faculty of Nursing, Naresuan University. [In Thai]